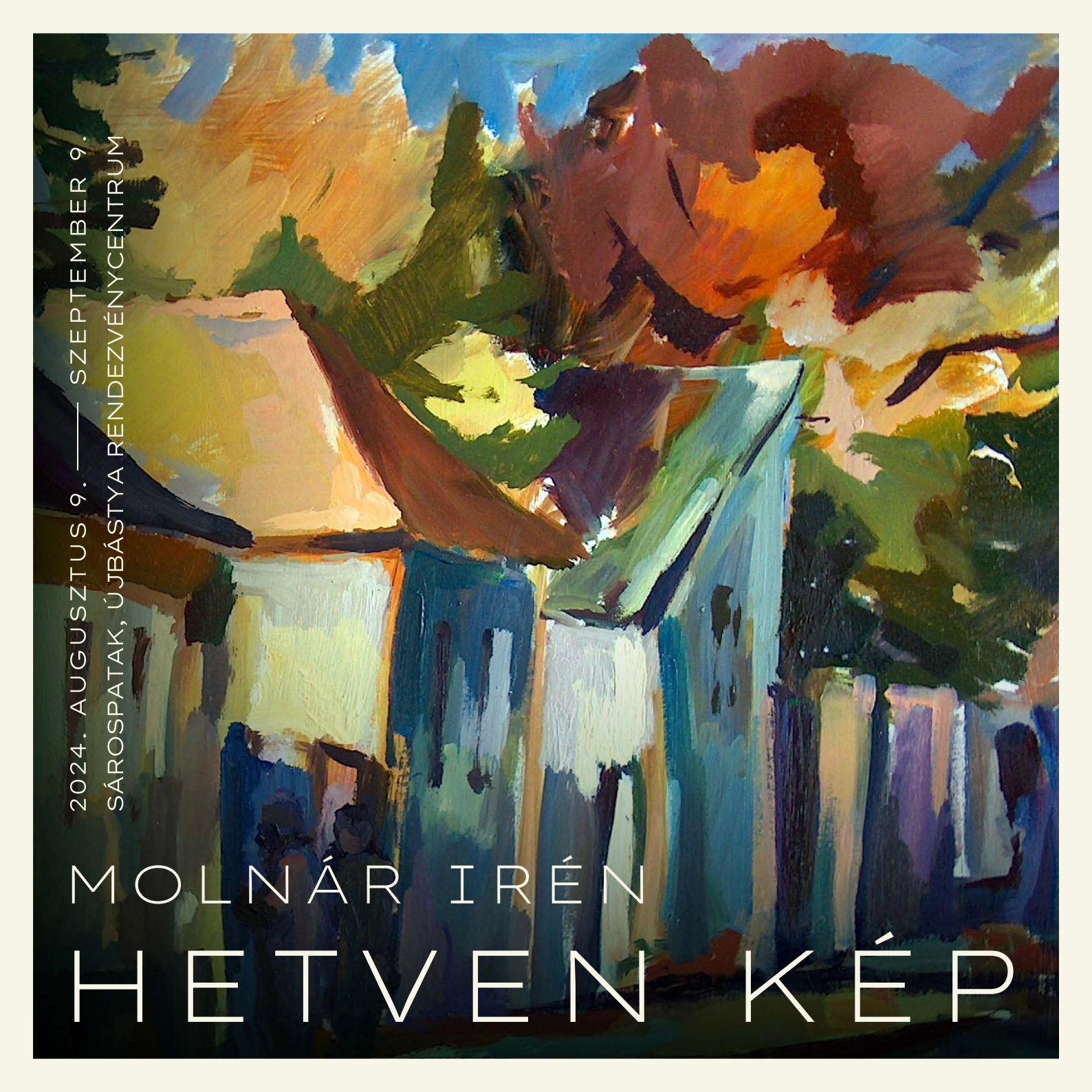

An impressionistic painting of a house with a brown roof and blue and white walls, surrounded by lush green and orange trees under a vibrant sky. The style is expressive with visible brushstrokes and a rich color palette.

2024. AUGUSZTUS 9. — SZEPTEMBER 9.
SÁROSPATAK, ÚJBÁSTYA RENDEZVÉNYCENTRUM

MOLNÁR IRÉN
HETVEN KÉP

SÁROSPATAK, 2024.

HETVEN KÉP

MOLNÁR IRÉN KIÁLLÍTÁSA

A SÁROSPATAKI ÚJBÁSTYA RENDEZVÉNYCENTRUMBAN

2024. AUGUSZTUS 9. - SZEPTEMBER 9.

Hetven Kép

Molnár Irén kiállítása a sárospataki Újbástya Rendezvénycentrumban

(3950 Sárospatak, Szent Erzsébet út 3.)

2024. augusztus 9. -szeptember 9.

A kiállítás kurátora: Bordás István

A kiállítást rendezte: Bordás István, Fazekas Balogh István

Fotó: Balogh István és Fazekas Balogh István

Kiadvány terv, tördelés: Bordás Márton

A kiállítás megvalósulását és a kiadvány megjelentetését támogatták:

Rapid nyomda.hu Kft.,

Sárospatak Város Önkormányzata,

Tokaj-Hegyalja Egyetem,

Sárospatak és Környéke Turizmusáért Egyesület

Készült

Molnár Irén magánkiadásában 100 példányban.

Molnár Irén festőművész, ny. főiskolai docens 1954-ben született. Sárospatakon él. Tanulmányait a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban, a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán, majd a Képzőművészeti Főiskolán végezte. A sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola Művészeti Tanszékének oktatója volt 1980–2016-ig. Tanítványai az OTDK-n, illetve az OMDK-n sikeresen szerepeltek.

Főiskolai tevékenységén túl – évtizedeken át – felvállalta a városban élő fiatalok tehetséggondozását, akik országos képzőművészeti versenyeken mintegy 50 díjat (1–3. helyezés) értek el. Közülük sokan sikeresen felvételiztek ilyen irányultságú felsőoktatási intézményekbe. A Sárospataki Népfőiskola képzőművészeti kurzusaiban 10 éven keresztül oktatóként, a Sárospataki Képtár múzeumpedagógiai programjaiban pályázatiíróként, valamint foglalkozások vezetőjeként 5 éven át vett részt.

Rendszeresen kiállít. Alkotásaiban a festészet szépségein keresztül kíván irodalmi élményei, a zempléni táj, vagy a számára oly meghatározó patakiság tolmácsolójává válni.

Patak Festője
Molnár Irén

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI

1995. „Pataki akvarellek”, Ref. Koll. Tud.
Gyűjtemények Repozitóriuma
1995. Szombathely TV
1996. Szabó Ervin Könyvtár, Budapest
1997. A Művelődés Háza, Sárospatak
1998. Megyeháza Galéria, Miskolc
1999. Bródy Sándor Könyvtár, Eger
2001. A Művelődés Háza, Sárospatak
2001. Nyíregyháza
2002. Művelődés Háza, Cigánd

2002. Művelődés Háza, Bodrogkeresztúr
2008. Fazekas Istvánffy Művészeti Iskola, Miskolc
2009. ART Ért Galéria, Sárospatak
2009. Művelődési Központ, Sajókaza
2014. Teleki Magyar Ház, Nagybánya
2015. Petőfi Irodalmi Múzeum,
A Magyar Nyelv Múzeuma, Széchalom
2016. EMKE, Kolozsvár
2023. Szent Erzsébet Ház, Sárospatak

DÍJAI

Országos Diáknapok ezüstérem (1971)
Miniszteri dicséret (1985)
Zempléni Nyári Tárlat (1993, 1997, 2004, 2010)
Pro Urbe díj (2004)

JELENTŐSEBB CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI

Tókió (1985)
Győr (1986)
Terebes (1997)
Bologna (2002)
Igló (2001)
Kaposvár (1985, 1994, 2009)
Kassa (2009)

Kézdivásárhely (1994)
Miskolc (1995, 2003)
Sárospatak (1977, 1985, 1998, 1990, 2003, 2008, 2009,
2013, 2015, 2016, 2017, 2020, 2021)
Sepsiszentgyörgy (1994)
Nyíregyháza (2023)

Alkotásaival rendszeresen szerepelt a Miskolci Téli Tárlaton (1997, 1999, 2001, 2004),
valamint a Zempléni Nyári Tárlaton (1989, 1991, 1996, 1998, 2000, 2004, 2010, 2013)
és a P'Art Műhely kiállításain (Nagybánya, Sárospatak, Tokaj (2017))

VÁMOSI KATALIN

HETVEN KÉP – 70 ÉV

Gondolatok Molnár Irén művészi munkásságáról

Az emberi élet során számos alkalom adódik, amikor visszatekintünk az elmúlt évekre, számot vetünk magánéletünk történéseivel és hivatásunk, pályánk alakulásával. Molnár Irén festőművész, művésztanár – a Miskolci Egyetem sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskolai Kara Művészeti Nevelési Tanszékének nyugalmazott főiskolai docense – minden bizonnyal többször megtette ezt több évtizedet felölelő pedagógusi és művészi pályája során korábban és most is, közelgő 40 éves festőművészi munkássága küszöbére érkezvén, hetvenévesen. Mindkét területen sikeres életutat tudhat maga mögött. Művésztanárként a főiskolai hallgatók művészi képességeinek kibontakoztatásán éppúgy fáradozott, mint a képzőművészeti kurzusok résztvevőinek, a sárospataki művészeti iskolák tanulóinak, vagy a városban élő tehetséges diákoknak művészeti nevelésén. Vállalta országos versenyekre való felkészítésüket és osztozott örömeikben egy-egy „dobogós” díj elnyerésekor. Művészet iránti elköteleződése, alázata, szeretete és pedagógiai szolgálata karöltve, együtt kísérték végig az elmúlt évtizedek során.

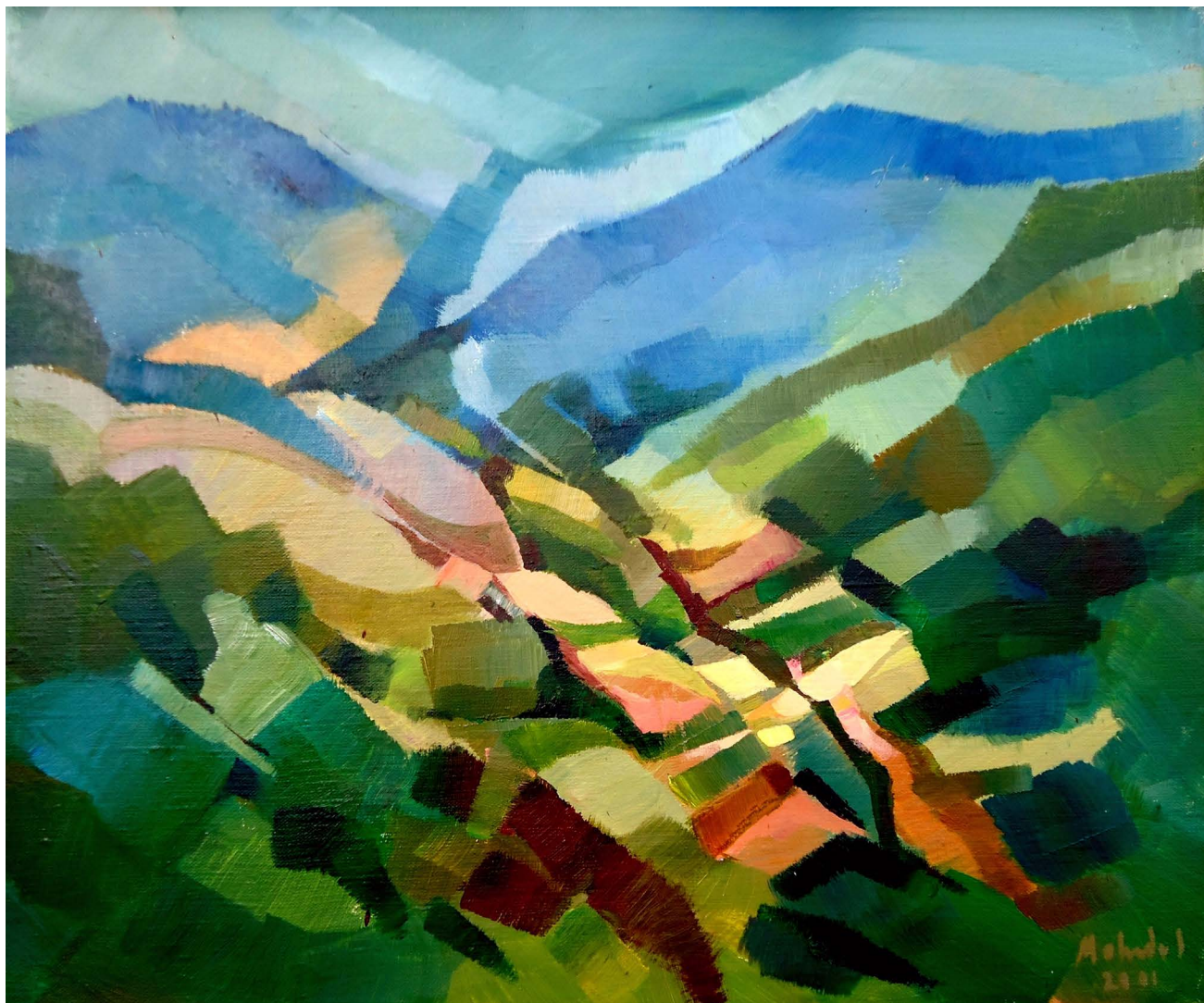
Művészként – számos önálló és csoportos nemzetközi és hazai bemutatkozás után – termékeny és elismerésekben gazdag évek állnak mögötte és reményeink szerint még előtte is. Korábban papírra vetett sorai kvázi ars poeticájaként egyaránt árulkodnak a művésztől és az emberről – élet-szemléletéről, művészetéről, hitvallásáról:

„Vallom, hogy minden emberi érzés, gondolat képekkel kifejezhető. Alkotásaimban ugyanazokat az élményeket fogalmazom meg, amelyek magánemberként megérintenek. Így rácsodálkozom és egyformán alkotásra inspirál egy kibomló gesztenyevirág, egy emberi rezdülés éppúgy, mint a kisvárosom utcáinak hangulata, vagy egy irodalmi élmény által kiváltott belső kép. Alkotásaim többsége erősen kötődik városomhoz. Házakban, utcákban, ablakokban rejlő emberi üzeneteket próbálok közvetíteni a festészet nyelvén úgy, hogy közben bemutassam a körülöttünk lévő világ szépségeit, remélve, hogy annak átérzése a jó felismerésére ösztökélheti a nézőt. Hiszem, hogy a gondolat megtalálja a számára legmegfelelőbb kifejezési formát. Számomra ez – többnyire

– színekkel megfogalmazott figurális ábrázolást jelent. Minden festőeljárás izgat, mert más-más lehetőségeket kínál, de egyéniségemhez legközelebb állónak érzem az akvarellt. Kihívásnak tekintem egyszerűségét, valamint azt a koncentráltsgot és tempót, amit a használata megkövetel.” (Molnár Irén szóbeli közlése alapján.)

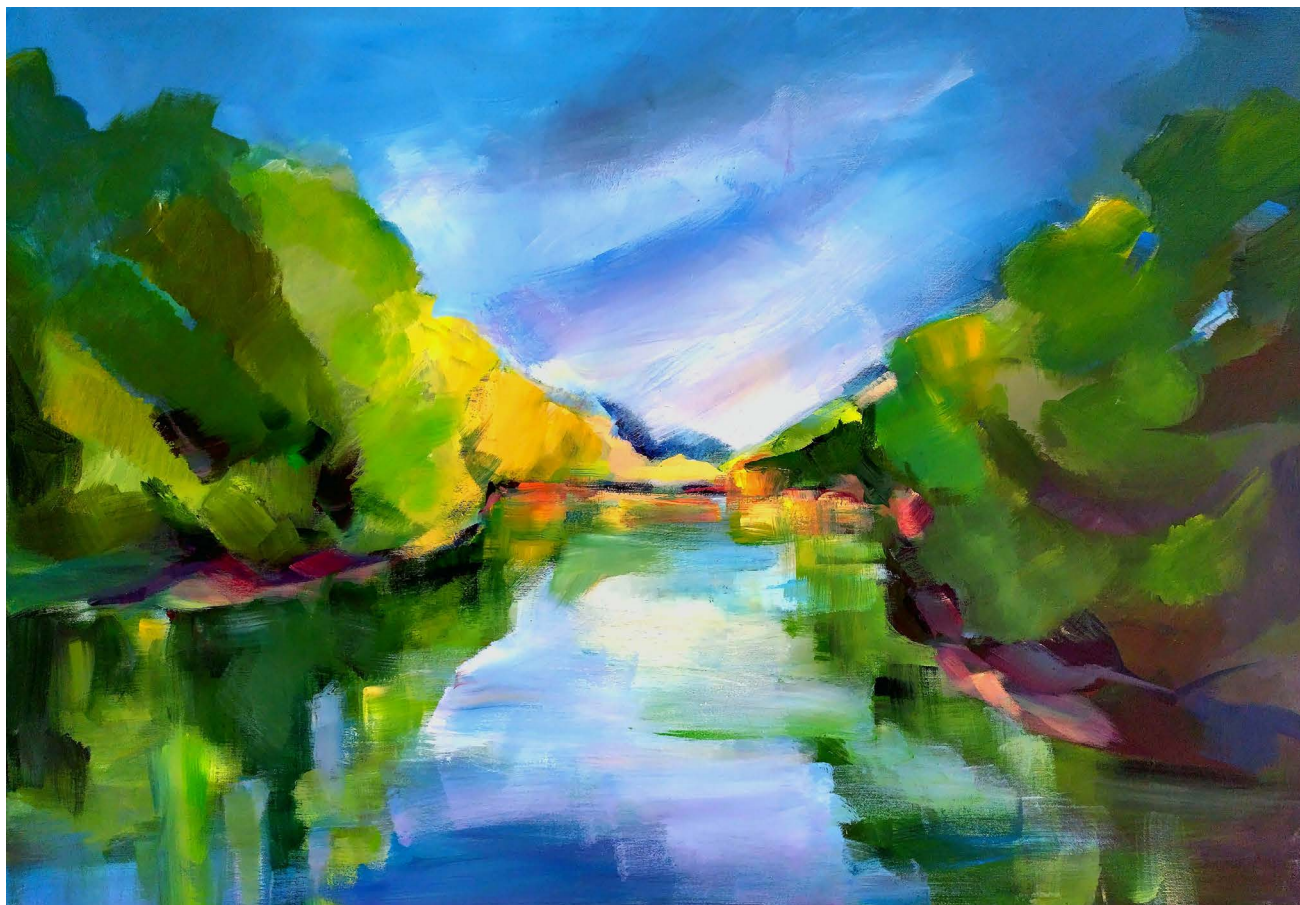
Életművének darabjai ugyanazt a képet rajzolják ki, mint művészi krédójának mondatai. Ha alkotásainak tematikáját vizsgáljuk, azonnal szembeötlő, hogy számára az a mikrokörnyezet, lakókörnyezet, az a város – Sárospatak – inspiráló, ahol él, az ott lakó emberekkel, épített és természeti örökségével, a zempléni táj sokszínűségével és az őt erő kulturális-irodalmi hatásokkal, impulzusokkal és intuíciókkal együtt. Szín pompás kavalkád tárulkozik a szemlélő elé, amikor végigtekint a legtöbb alkotást magában foglaló témacsoport képein: tájképein, a természetes közegében megfestett virágok – orgona, pipacs, íriszek – kompozícióin, illetve városképein. Gimnazistakori első próbálkozásainak tárgyát is közvetlen környezete szolgáltatta számára, amit a főiskolai évek kötelező penzumai kissé háttérbe szorítottak, de hazatérve és letelepedve a városban, ismét visszatért a korábbi, kedvelt festői témáihoz.

Plein air táj- és városképei, virágkompozíciói könnyed, derűs, életteli impressziók. Jó rájuk nézni, a „társaságukban” időzni. Tájképein az évszakok különféle színvilága köszön vissza, a tél hidegségétől kezdve a nyár eleven, lüktető vibrálásán át a vakító napfény szinte minden kontúrt felemészítő leheletéig. Gyönyörű példája ennek egyik képe, amely sfumato hatású, párás atmoszférát teremtő, lágy festői előadásmódjával szinte kézzelfoghatóan érzékelteti a napfény vízen, fákon megcsillanó erejét (*Bodrog-part*, 2023, akril, vászon, 70×100 cm, magántulajdon). Másik tájképén színfoltokkal rétegzett képarchitektúrát hozott létre a vászon síkján (*Felvidéki táj*, 2001, olaj, vászon, 50×60 cm, magántulajdon). Pasztellképein és egyik akrilján a szín- és fényhatás fokozását, hangsúlyozását átlós irányban húzott ecsetvonásokkal érte el (*Zempléni táj*, 2013, pasztell, papír, 37×60 cm, magántulajdon; *Zemplén*, 2019, akril, vászon, 40×80 cm, magántulajdon).

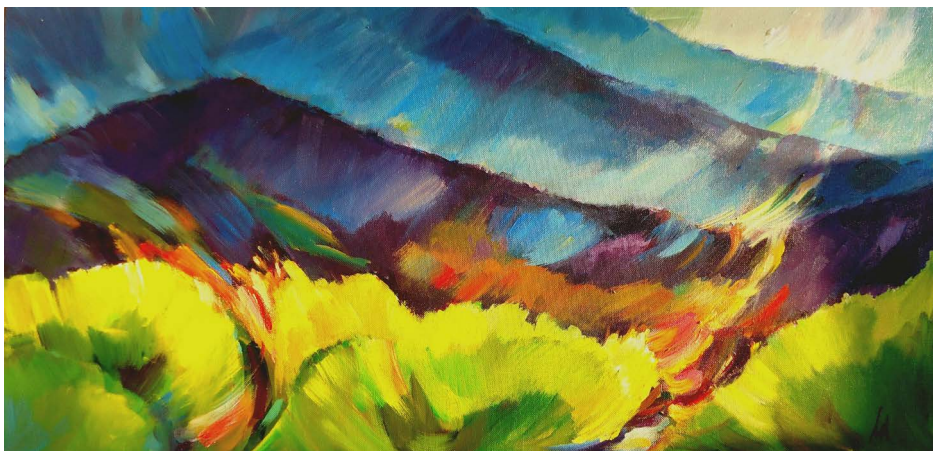
FELVIDÉKI TÁJ

2001 OLAJ/VÁSZON 50x60 CM

BODROG-PART

2023 AKRIL/VÁSZON 70x100 CM

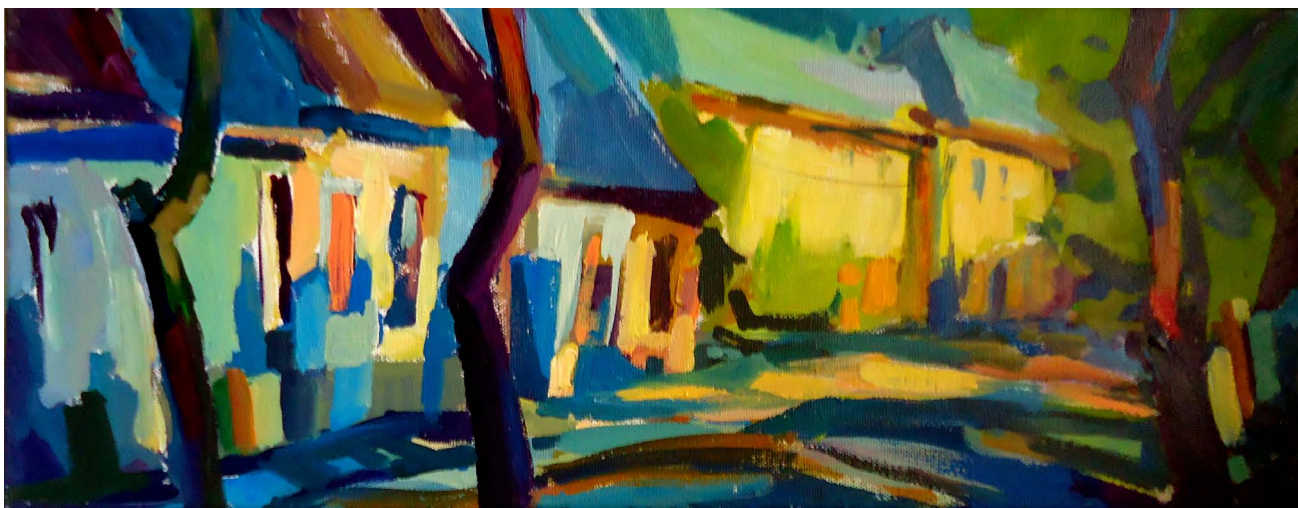

ZEMPLÉN

2019 AKRIL/VÁSZON
40×80 CM

Képeinek többségén a színeket könnyed ecsetvonásokkal rakta egymás mellé fauvista módon sávokban vagy foltokban, máshol merevebben, statikusabban kezelt színekkel varázsolt tereket a hideg és meleg, horizontális vagy vertikális komplementer színsávjaival (*Borostyán*, 1998, akril, farost, 68×84 cm, magántulajdon; *Házfalak I-II.*, 2007, 2009, akril, vászon, 20×50 cm, magántulajdon; *Délután (Újszászy-ház)*, 2016,

akril, vászon 70×50 cm, magántulajdon; *Retel utca*, 2018, akril, vászon, 70×50 cm, magántulajdon; *Zemplén I.*, 2023, akril, vászon, 80×120 cm, magántulajdon). Utóbbi alkotásait akrillal festette, az akvarellhez hasonlóan erőteljes intuícióval, szellemi, belső látással, pillanatok alatt komponálta meg a témát, vitte fel vászonra a színfoltokat, ami a gyors ecsetkezelésből azonnal szembetűnik.

HÁZFALAK I.

2007 AKRIL/VÁSZON 20×50 CM

DÉLUTÁN (ÚJSZÁSZY-HÁZ)

2016 AKRIL/VÁSZON 70×50 CM

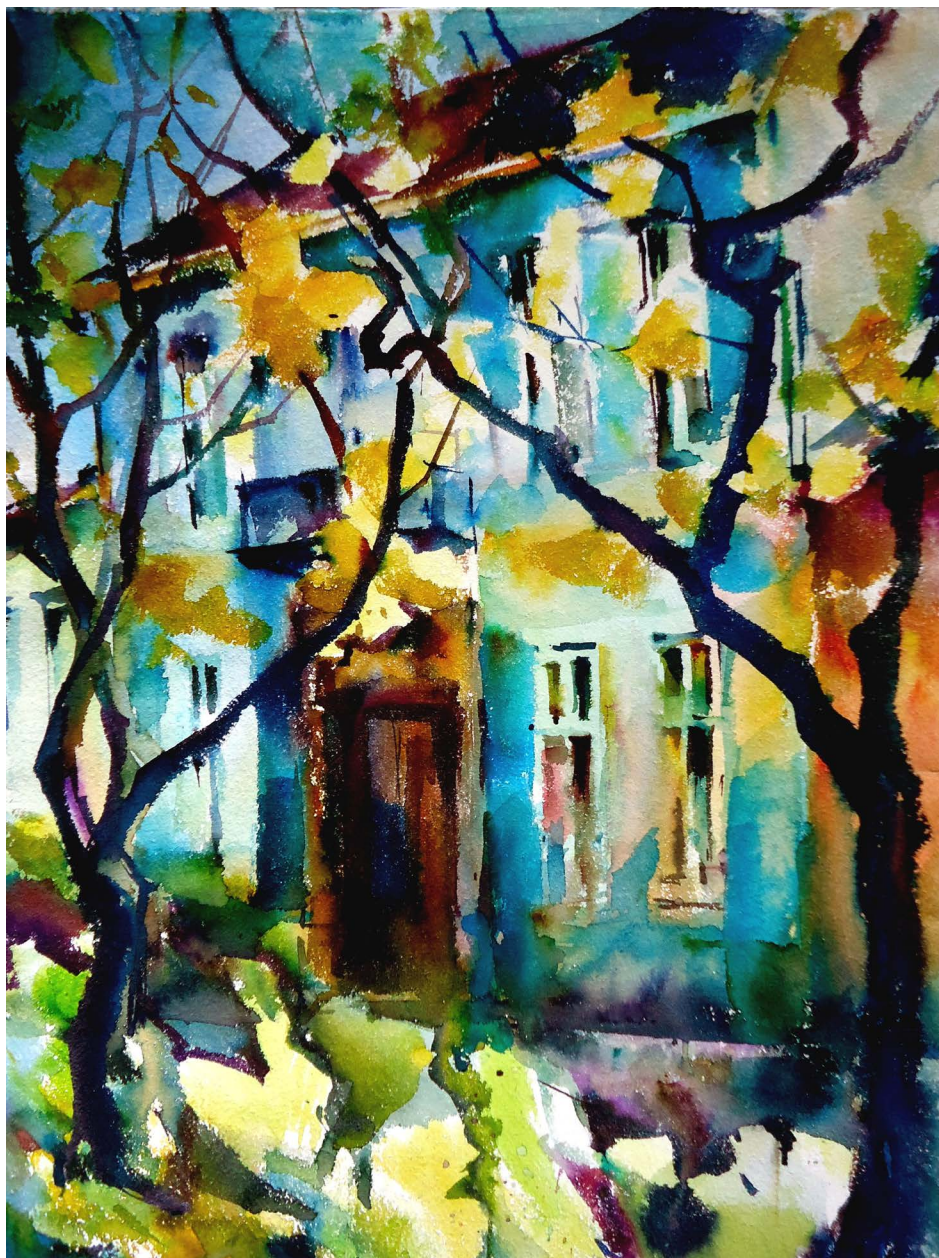
Virágzó gesztenyefa című alkotásán (2013, akril, vászon, 80×80 cm, magántulajdon) a zöld, a barna és a sárga színárnyalaival érzékelteti a fa lombján átkúszo napfény sugarainak hatását, a fa törzsén, a leveleken megcsillanó napsütést, ami erőteljes, életteli, színpompás képet eredményez. Még a téli képeire is igaz ez az intenzitás és színpompa, a kolorizmus!

RETEL UTCA

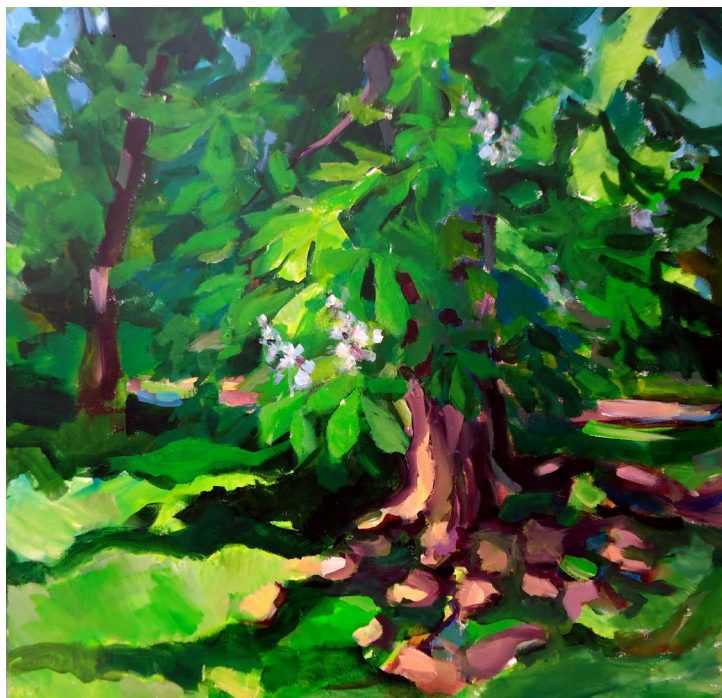
2018 AKRIL/VÁSZON 70×50 CM

(*Mátyás-ház télen*, 2001, akril, farost, 51×71 cm, magántulajdon; *Gortvay-ház*, 2003, akvarell, papír, 42×62 cm, magántulajdon; *Havas utca*, 2003, akvarell, papír, 42×64 cm, magántulajdon; *Kossuth utca télen*, 2013, akvarell, papír, 49×69 cm, magántulajdon; *Bodrog-part télen*, 2017, pasztell, papír, 45×65 cm, magántulajdon)

KÉK HÁZ

2017 AKVARELL/PAPÍR 70x50CM

VIRÁGZÓ GESZTENYEFA

2013 AKRIL/VÁSZON
80x80 CM

GORTVAY-HÁZ

2003 AKVARELL/PAPÍR
42x62 CM

Kontúrozott, akrillal festett vagy éppen az akvarelltechnika klasszikus sajátosságait jól tükröző elmosódó, áttetsző szín-foltokból építkező vedutái életteli városi miliőt, eleven képi világot teremtenek (*Kék ház*, 2017, akvarell, papír, 70×50 cm, magántulajdon; *Szent Erzsébet út*, 2011, akvarell, papír, 44×64 cm, magántulajdon). Városképein semmi sem utal a pillanatnyi időre: sem az emberek, sem divat szerinti öltözkük, sem egy adott korszak emblematisz tárgyai nem szerepelnek alkotásain. Molnár Irént az épületek a maguk időtlenségében, a valamikor ott élt személyek és egykori életterük foglalkoztatják. Alkotásain viszont láthatatlanok az emberek! Hasonlóképpen ahhoz, mint ahogy a kikoptatott lépcsők látványa is csak sejteti az egykoron ott járt személyeket.

Munkái helytörténeti szempontból is értékesek, hiszen sok esetben olyan épületeket örökítenek meg, amelyek napjainkban már nem állnak. A történelmi, régmúlt idők „zenéje” csendül fel művein.

Táj- és városképei témaválasztásukban rokonságot mutatnak az egykor Sárospatakon élt művészekkel, Nagy Dezsővel, Bálint Józseffel, illetve a sárospataki Alkotóotthonban szorgoskodó művészekkel, akik beutalóval az ötvenes években pár hetet vagy hónapot a városban töltöttek. Mindannyian közvetlen környezetükből merítették festészetük tárgyát, így a vár, a város, a városlakók, a zempléni táj, a hegyek, a Bodrog lett első számú témájuk. Említhető közülük Bán Béla, Böhm Lipót, Dombrowszky László, Duray Tibor, az akvarelltechnikát Londonban tanulmányozó Edvi Illés Aladár, Gross Arnold, Győri Elek, Konok Tamás, Nemcsisz Antal, Szentgyörgyi Kornél, Szentiványi Lajos, Varga Nándor Lajos, Zádor István vagy Zugor Sándor. Utóbbi festőművész – aki 1956-ban az Egyesült Államokba disszidált – 2001-ben a Rákóczi Múzeumnak ajándékozta a sárospataki művésztelepen készült huszonnyolc alkotását, akvarelleket, pasztelleket és olajképeket, amelyek a várost, a városban élőket, a folyót és Zemlént ábrázolják.

De nemcsak a művésztelepen alkotók szemlélete és munkái rokoníthatók Molnár Irén alkotásaival és művészi felfogásával, hanem Mazsaroff Miklós természetről, művészetéről vallott nézetei és művei is. A főként tájképei révén ismert festőművész előszeretettel ábrázolta a természetben nyíló virágokat a termőföldbe ültetve, mint Molnár Irén. Ezenkívül Mazsaroff is többször festette meg a várost, Miskolcot és közvetlen környezetét, ahol élt. Mindemellett a táj szerelmese volt, természetes, hogy ecsetje nyomán ezt örökítette meg, illetve teremtette újra, keltette életre sajátos látásmód-

jával. Molnár Irént is lenyűgözi, elbűvöli a természet, a táj és a nagy egész részét alkotó virágok varázslatos szépsége, képeinek témái.

Hasonlóság fedezhető fel még a festőművésznő és Seres János művészpedagógus lendületes alkotói attitűdje között is. Mindkettőjükre jellemző a formák és a tömegek egyensúlya, a ritmikus kompozíciós rend, a friss meglátások gyors rögzítése.

SÁRGÁ ÍRISZEK

2013 AKVARELL/PAPÍR
70×50 CM

PIPACSONK

2021 AKRIL/VÁSZON 50x70 CM

Molnár Irén virágai, íriszei, orgonája, pipacsa eleven, élettel teli, szinte kézzelfogható (*Sárga íriszek*, 2013, akvarell, papír, 70×50 cm, magántulajdon; *Pipacsok*, 2021, akril, vászon, 50×70 cm, magántulajdon). Táj- és városképeihez hasonlóan színgazdag, erőteljes, koncentrált, tömör képi világ jelenik meg itt is, lendületes, könnyed, de határozott ecsetvonások, szépség, esztétikum tükröződik a kompozíciókról. Mindegyik alkotása jól komponált, világos rend, tisztaság, derű árad belőlük, stílusosak.

Mag a technika is hozzájárul gyors ecsetkezeléséhez, hiszen mind az akril, mind az akvarell megköveteli azt. Míg akvarellezésnél a 70×50 cm vászonméret ideális számára, addig akril használatkor – ettől eltérően – kisebb és nagyobb felületeket egyaránt választ. Munkásságán belül egyértelműen az akvarellek száma jelentősebb a többi technikához képest. Igaz, megtalálható életművében a festészeti eljárások mindegyike. Mégis az akvarell áll legközelebb egyéniségéhez, kifejezőmódjához, ösztönösségéhez, spontaneitásához.

Természetesnek mondható, hogy a vízfestés az a technika, amelyet szinte mindenki kipróbált már, ha máshol nem, az iskolában biztosan, hiszen része a tananyagnak. Ezt követően azt gondolhatjuk, hogy nem is olyan nehéz bánni vele. Művészi kifejezőeszközként viszont kimondottan nagy tapasztalatot és gyakorlatot igényel használata. A festőnek több dologra kell egyszerre figyelnie, ugyanakkor a festés ideje alatt tartani kell egy tempót, hogy ne száradjon meg a festék és a színfoltok szélein ne jelentkezzenek zavaró peremek, ugyanis a hibák, a meghúzott vonalak ekkor már javíthatatlanok. A színék összemósásakor megfelelő mennyiségű festéket kell felvenni az ecsettel a kívánt áttetsző hatás eléréséhez; lazúrozásnál viszont ahhoz, hogy az egyik szín áttűnjön a másik alól, csak az első réteg megszáradását követően lehet a másodikat felhordani a felületre. Vigyázni kell az alkotónak, mert az aprólékos festésmóddal a kész mű elvesztheti közvetlenségét, könnyedségét, frissességét, a többszöri átfestés pedig fáradt színeket eredményezhet.

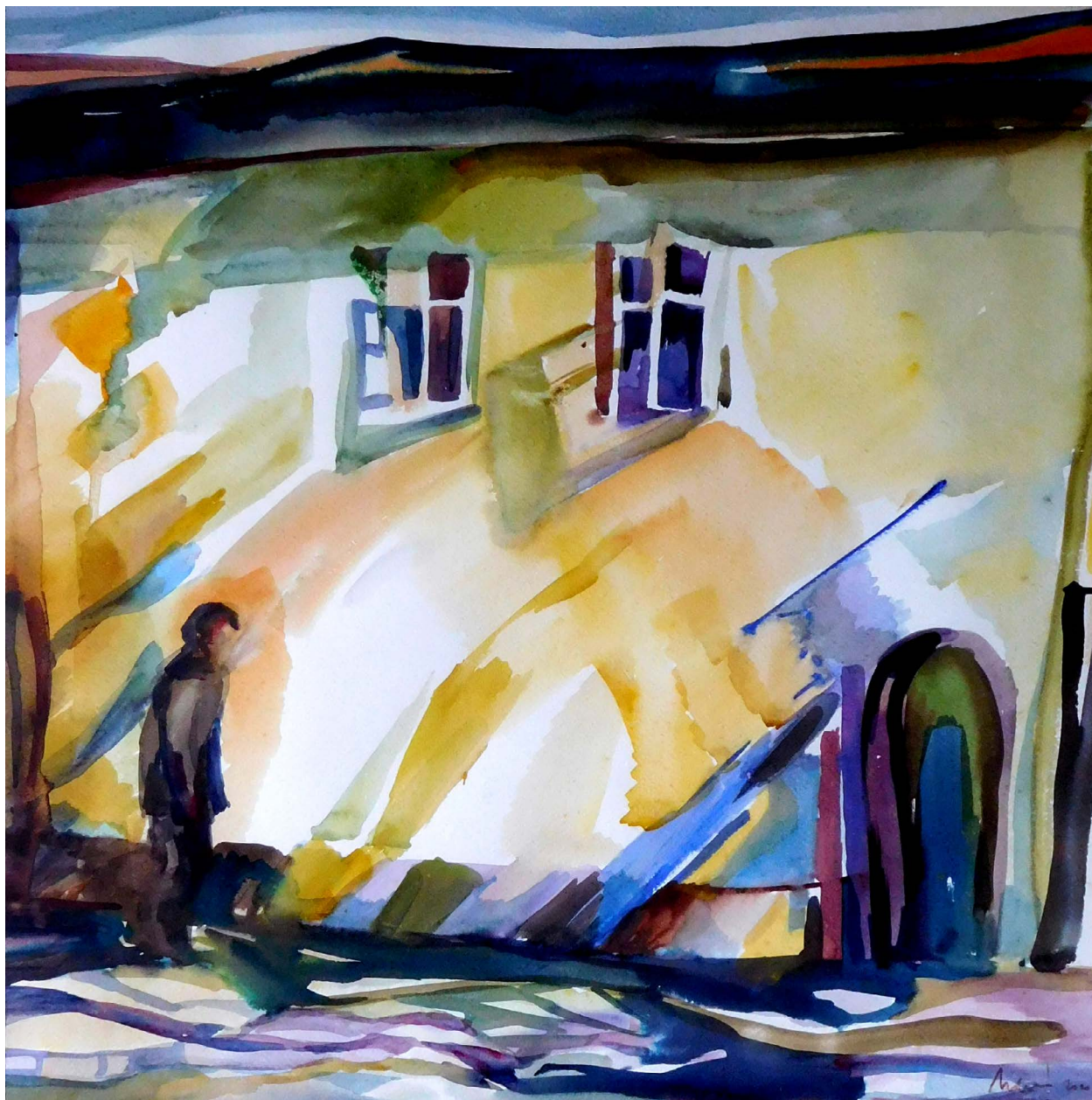
Molnár Irén az évek alatt minden csínját-bínját kiismerte már a technikának, ami szemmel láthatóan megmutatkozik munkáin. Az akvarelltechnikák közül az „alla prima” festésmódot kedveli leginkább, azaz az első pillanatban megragadottat: az első intuíciót mindenféle aláfestés, előrajzolás nélkül, a legközvetlenebb módon fogalmazza meg és adja vissza színekkel, bravúros technikai magabiztossággal. Nem részletez, hanem egy lépésben fogja meg és közvetíti a formákat és a színeket, a hangsúlyt a természeti látvány művészi átvál-

toztatására helyezi. Az a művész képes így alkotni, aki biztos kézzel dolgozik, mind a formák, mind a színek terén magas szintű jártassággal bír, kellő technikai biztonság és kiemelkedő művészi ismeretek birtokában van.

Az akvarell népszerűsége vitathatatlan a művészettörténetben, de az alkotók elsősorban szín- és kompozíciós vázlatoknál, Albrecht Dürer (1471–1528) például állat-, növény- és tájképtanulmányoknál, a 18. század második felének mesterei a táj, a természeti jelenségek rögzítésénél alkalmazták, köszönhetően olcsóságának, könnyű beszerezhetőségének és hordozhatóságának. Változás a 19. század elején következett be Angliában, ahol a mesterek közül páran önállóan kezdték használni az akvarelltechnikát, és lefektették a mai akvarellfestés alapjait, mint a modern akvarell-tájfestészet atyjaként emlegetett Paul Sandby (1731–1809) festőművész vagy a vízfestés jó hírnevét megalapozó Turner-rivális, Thomas Girtin (1775–1802). Ők lettek az akvarellezés első nagy mesterei M. W. Turner (1775–1851) és John Constable (1776–1837) angol, illetve Théodore Géricault (1791–1824) és Eugène Delacroix (1798–1860) francia romantikusokkal együtt, akik szintén a többi technikával egyenrangúnak tekintették az akvarellt. Az osztrák művészek közül is kiemelhető több jeles akvarellista, így a bécsi akadémia tanára, Friedrich Heinrich Füger (1751–1818) vagy a vedutáiról híres Thomas Ender, továbbá a Magyarországon is dolgozó apa és fia, Jacob és Rudolf von Alt, valamint August von Pettenkofen. A neves hazai művészek közül említésre méltó Barabás Miklós (1810–1898), aki 1826–27-ben kezdte el használni a vízfestő eljárást és egész életében kedvelt technikája maradt. Barabáson kívül id. Markó Károly (1793–1860), Brocky Károly (1807–1855), Zichy Mihály (1827–1906), Edvi Illés Aladár (1870–1958), Szőnyi István (1894–1960) és Bernáth Aurél (1895–1982) festőművészeket szintén az akvarell jeles művelői között tartjuk számon. Napjainkban talán kevésbé emlegetjük őket akvarellistaként és nevük sem az akvarelltechnika használatáról ismert leginkább, ami annak is köszönhető, hogy a technikák közül az olajfestés elismertebb és elterjedtebb, mint a többi festői eljárás.

Molnár Irén város- és tájképein emberekkel nem találkozunk. Ha mégis megjelenik egy-egy alak, a hangsúly már nem a tájon vagy az épületen van, hanem egy absztrakt tartalomra, mint például a bolyongáson, melankólián, egy történeten, ami által a kép más értelmet kap, más dimenziókat mutat be (*Bolyongó*, 2001, akvarell, papír, 48×48, magántulajdon).

A különféle lelkiállapotok tükröződését illusztrációin is felfedezhetjük. Az *In memoriam Radnóti* című alkotásán (2014,

BOLYONGÓ

2001 AKVARELL/PAPÍR 48x48 CM

SZOMBAT DÉLELŐTT

2009 AKRIL/FAROST 103×95 CM

papír, 44×64, magántulajdon) a kék árnyalataival érzékelteti a menetelő emberek kiüttlanságát, kilátástalanságát. Molnár Irén illusztrációinak száma is gyarapodott az idők során, Shakespeare műveihez vagy Tusnády László meséihez ugyanúgy készített lapokat, mint Bohumil Hrabal munkáihoz, utóbbiak a Herman Ottó Múzeum Képzőművészeti

Gyűjteményének anyagát gazdagítják (*Hóvirágünnep*, 1990, akvarell, papír, j. j. l.: Molnár 90., 45,5×35 cm, Ltsz.: 94. 73.; *Isten báránykái*, 1990, akvarell, papír, j. j. l.: Molnár 90., 45,5×35 cm, Ltsz.: 94. 74.; *Jólinformáltak*, 1994, pasztell, papír, j. j. l.: Molnár I. 94., M: 54,5 cm, Ltsz.: 95. 25.).

IN MEMORIAM RADNÓTI

2014 PASZTELL, AKVARELL/PAPÍR 44x64 CM

A negyedik, nagyobb tematikai csoportot portréi alkotják. Elsősorban családtagokról, barátokról és közvetlen ismerősökről festett arcképeket, egyesekről többet is. Találunk köztük olyanokat is, amelyeken az ábrázolt személyeket jellegzetes tevékenységeik közben festette meg (*Alkotás közben* (Tóni-ék), 1985, pasztell, papír, 50x70 cm, magántulajdon; *Szombat délelőtt*, 2009, akril, farost, 103x95 cm, magántulajdon). A Zsuzska-képek egyikén-másikán az elmélázást vagy a koncentrált figyelmet ragadta meg és ábrázolta.

Meilinger Dezső festőművész szerint az alkotó embernek a legapróbb részletekig ismernie kell azt a technikát, amivel

dolgozik, hiszen csak ezek ismeretében lesz képes mondanivalóját kellőképpen adaptálni. Szerinte ugyanis nem lehet jó festő az, aki az anyaggal nem tud bánni, nem becsüli, nem szereti és nem ismeri, nem fedi fel annak minden apró titkát.

Egyértelműen állítható, hogy Molnár Irén tudja ezt, birtokában van a technikai fortélyoknak és alkalmazza a festés során. Termékeny festő, aki szinte minden festészeti technikát kipróbált már, festett olajjal, akrillal, pasztellel, vízfestékekkel, de legkedveltebb számára mégis az akvarell maradt.

KOLLÉGIUM KORA ŐSZEL

2009 OLAJ/FAROST 59x79 CM

„Életemet a tanítás és alkotómunka sajátos – többnyire egymást erősítő, olykor meg gátló – szövedéke hatja át.”

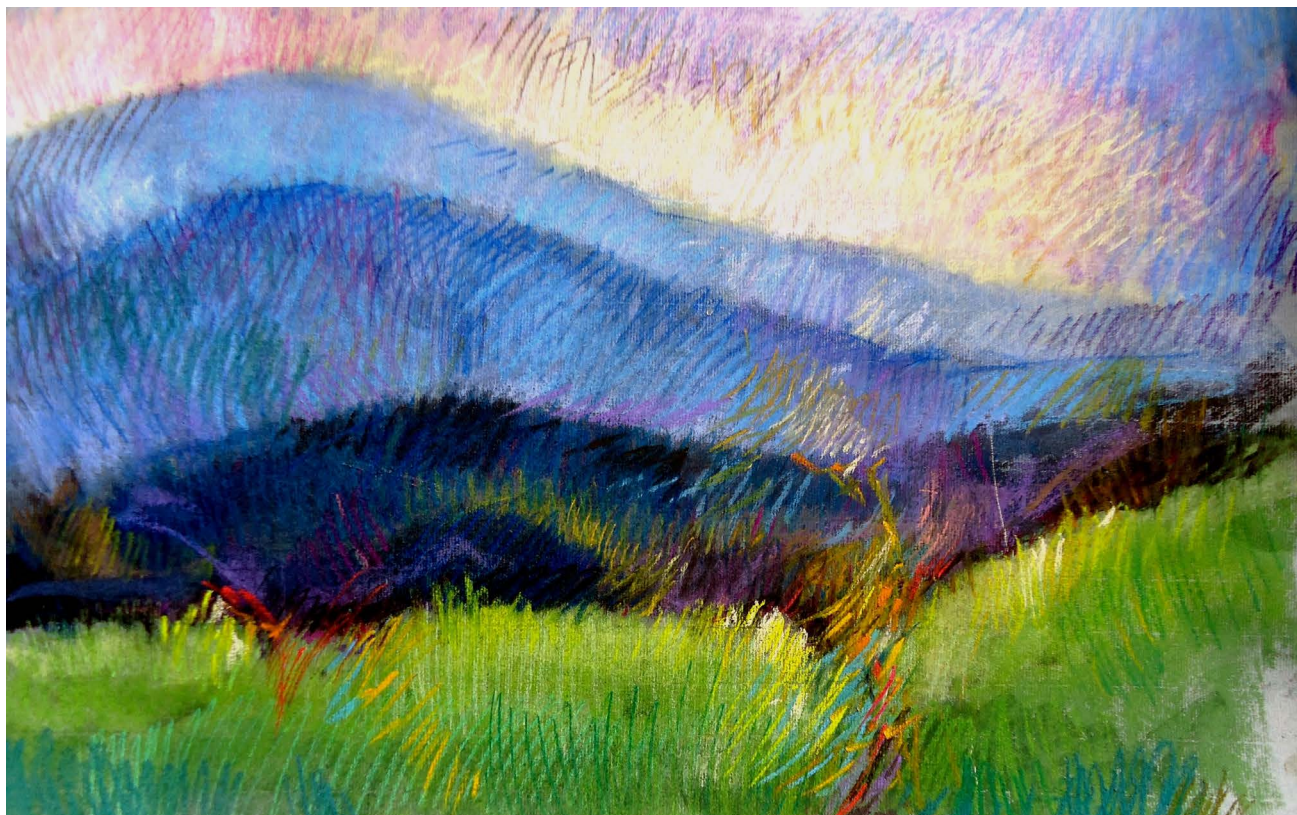
„Bár a képzőművészet valamennyi ága vonz, leggyakrabban az ecsetet veszem a kezembe. A festészet számomra olyan műfaj, amelyben a legszemélyesebb módon, s ezáltal leghitelesebben tudom mondanivalómat megfogalmazni: azokat a gondolatokat, amelyeknek kifejezése és hatása éppen érzéki-konkrét voltukban rejlenek. A színes technikák mindegyike, de az akvarell vonzó egyszerűsége különösen nagy kihívás számomra.

Hosszú időn át képeim témája főleg az emberi lélek szorongásainak és örömének kifejezése volt látványyszerűen, irodalmi élményeket illusztrálva, vagy a legszubjektívebb kép-beszédben megfogalmazva.

Mindezek mellett kínálkozott egy újabb téma: Patak, az otthonom. A sajátos hangulatú utcák, évtizedek óta ismert, szélkoptatta kapuk, fakult ablakok, frissen vakolt vagy málladozó falak létezésünk színterei, küzdelmeink, beteljesült és valóra sosem vált reményeink díszletei. Krónikásai a múltnak, mesélnek jelenről, s talán a jövőről is.

A gyönyörködtetésen túl ezeknek az üzeneteknek a megfejtésére törekszem e képeimmel a festészet sajátos nyelvén, valamint átadásukra az érzők számára úgy, hogy közben megmutassam a festészet örömteli oldalát. Most ezekből az alkotásokból látható válogatás, amelyekben reményeim szerint megfelelően tárgyiasult a festői érzékenység, az önkifejezés és a gondolat.”

(Az 1998. júniusi, Miskolci Megyeházán tartott kiállítás kiadványa.)

ZEMPLÉNI TÁJ

2013 PASZTELL/PAPÍR 37x60 CM

*„Mint gimnáziumi tanuló az Országos Diáknapok
Képzőművészeti Pályázatán ezüstérmet nyert...”*

„... Mint fiatal festő ismerkedik a világgal és saját lehetőségeivel. Színekben és színesen lát, s a nagyobb, összefogottabb kifejezőmódra törekszik a festői lendület és mozgalmas felületek feladása nélkül.”

Bertha Zoltán festőművész

(A gimnázium volt tanárainak és diákjainak képzőművészeti kiállítása, 1981)

MUDRÁNY FELŐL

2018 AKRIL/VÁSZON 60x80 CM

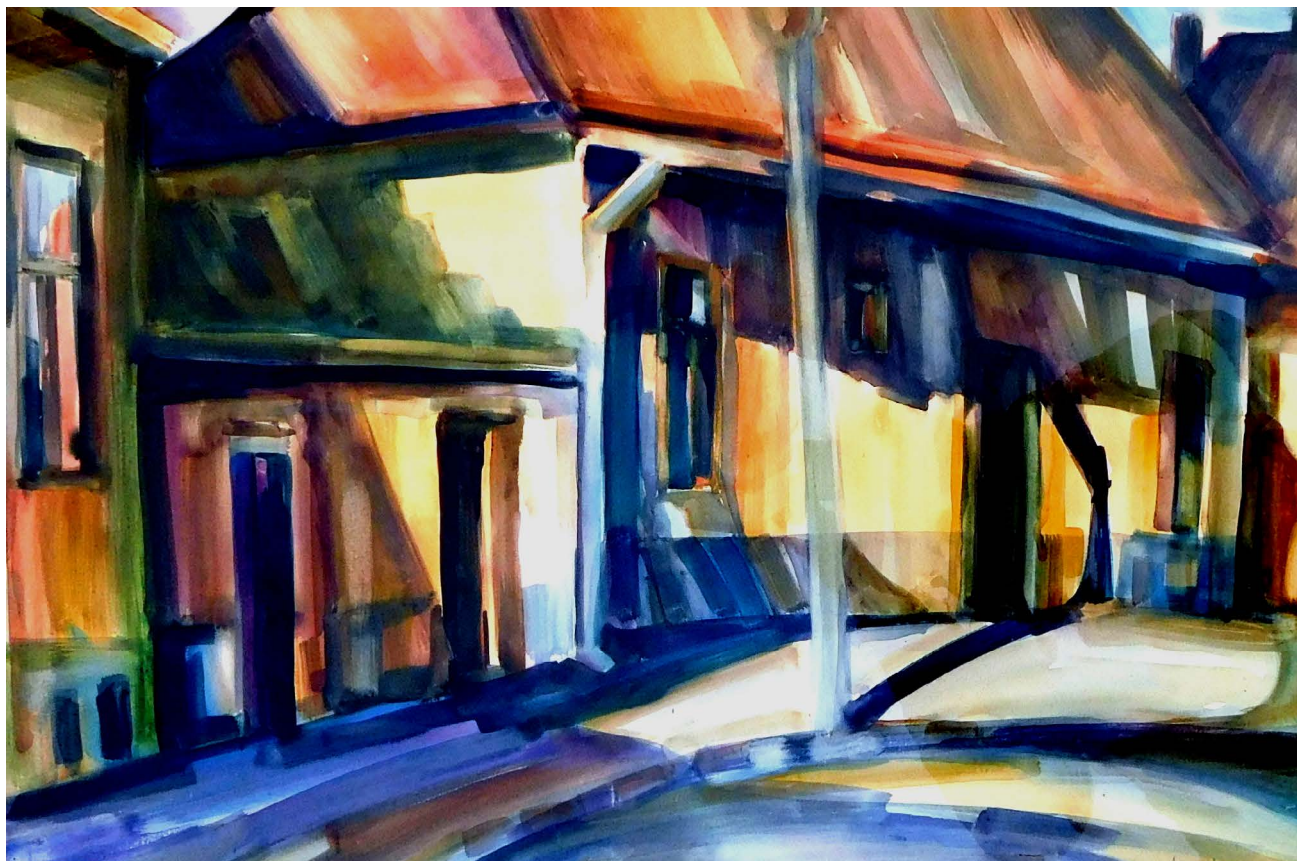
„Molnár Irén a platoni értelemben vett közvetítő, aki nem értelmezgeti a látványt, hanem megfesti.”

„Talán ezért legerősebb oldala az akvarell. A pardon nélkül ropogó szín és folt, egyszer és mindenkorra odavetett ecsetvonás. A belső látás megjelenítője, egy olyan látásé, amely először konkrétan a papíron ölt testet. Pillanat alatt készen.

A jobban érzett olajképeken is ez a pulzálás észlelhető, ami a hozzáállás lelkesítő és a gondolkodás rendszervágyó fázisaiból épül. Legszebb darabjaihoz a néző hozzányomja az orrát.”

Papp D. Tibor esztéta

(Pataki akvarellek, Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjtemények Repozitóriuma, 1995)

VERŐFÉNYBEN

1994 AKVARELL/PAPÍR 44x64 CM

„Molnár Irén az akvarellezés könnyed, leheletnyi finomságokat, artisztikus szépségeket szülő technikájával nem csupán a kedvelt irodalmi műveinek hivatott illusztrátora, hanem a természeti táj, a sárospataki utcák és hangulatok, a múltó idő költői krónikása.”

Dobrik István képzőművész

(Kortárs magyar művészek kiállítása, Zempléni Múzeum, Terebes, 1997)

ÖREG HÁZAK

2010 AKRIL/VÁSZON 50X100 CM

*„»A stílus maga az ember.« Sokak számára ismert
Georges-Louis Leclerc akadémiai székfoglalójának mondata.”*

„Részletesebben így fejti ki: »A stílus nem egyéb, mint az a rend és lendület, amit gondolatainkba viszünk.
Ha szorosan egybekapcsoljuk, ha összefűzzük őket, stílusunk tömör, erőteljes és határozott lesz.«

Hozzáteszem: ha valaki egész életében következetesen építi stílusát, annak művei egyéniek és eredetiek lesznek, ezáltal műveinek megformálása a kézjegyévé válik, alkotásait alá sem kell írnia, mert tévedhetetlenül felismerhetők. Ilyen művész Sárospatak festője.”

Stark István festőművész
(Tolcsva, 2024)

GIMNÁZIUM TÉLEN

2019 AKRIL/VÁSZON 50x70 CM

***„Virágok, Hrabal, Shakespeare, Patak. Széles skála a témaválasztásra.
Impulzusok, intuíciók, amelyek Molnár Irént festeni mozdítják.”***

„De talán csak ürügyként szolgálnak. Okot és lehetőséget, hogy elengedje a kezét. Ecsettel varázsol tündérvilágot, illatos kerteket, sörhasú polgárokat és napfényben szunyókáló várost.

Az akvarellben nem lehet fecsegni. Kemény tőmondatok szólnak a képeken, visszavonni őket már nem lehet. A képjelentések – ha igazak, ha nem – pillanatok alatt fogalmazódnak, mint az indulatos szavak. Molnár Irén ezt a belső impulzust mutatja meg ezen a tárlaton.

Virágok, Hrabal, Shakespeare és Patak a társai.”

Papp D. Tibor esztéta

(Molnár Irén sárospataki festőművész kiállítása,
A Művelődés Háza, Sárospatak, 1996)

ZSUZSKA ALSZIK

1985 KRÉTA/PAPÍR 28x40 CM

*„Korunk irama nem kedvez sem embernek, sem virágnak,
Kegyetlen szelei válogatatlan vak tömeggé sodornak össze mindenkit.”*

„Látni kell, hogy mindezt észrevegyük,
Megláttatni, hogy minden élet egyedi út lehetőségét rejt.

Tanítani kell, hogy mindezt mások is felismerhessék,

Megmutatni, hogy virágok, házak, emberek, a színes
világ szépségeott van közöttünk.

Festeni kell, hogy ez a Nap teremttette, lelkeken átszótt csoda
megtegye jótét magáét minden néző gyönyörűségére.

*

Molnár Irén lát, láttat, fest, tanít és örömet
ad ecsete hegyén serkent világával.

Mindent tud.”

Szentirmai László képzőművész

(Molnár Irén festőművész kiállítása, Fővárosi Szabó Ervin
Könyvtár, Budapest, 1996)

KOLLÉGIUM ESŐ UTÁN

2004 OLAJ/FAROST 60x80 CM

„MOLNÁR IRÉN – Sárospatak festője”

„Eleven látványból kiinduló impresszív festményein a sárospataki utcák sajátos hangulatait tolmácsolja oly módon, hogy képfelületei mögül mindig sugározzon a változatos emberi lélek. Számára kimeríthetetlen téma az ember és környezete, mint a különböző élethelyzetek, események színterei.

Emberekről mesél akkor is, amikor ablakokat, kapukat, kerítéseket, házakat ábrázol, amik a lét ilyen-olyan képzetes jelenlétei, lenyomatai.

Igényli képi üzeneteinek néző általi hozzáférhetőségét, ami meghatározza kifejezés módját. Az akvarellfestés mestere; az alkotásait szemlélőnek esztétikai ráadást jelent, amint felvillantja e technika leheletnyi finomságait, artisztikus szépségeit.”

Fazekas Balogh István képzőművész

(Mai sárospatakiak, Nagybánya, 2015)

BODROG-PART TÉLEN

2017 PASZTELL/PAPÍR 45x65 CM

„Áttűnő színek és fények, tünékeny, tovasuhanó árnyékok, finoman vibráló felületek,...”

„...egymásból épülő és egymásba íródó, érzékenyen hangolt színárnyalatok jellemzik azokat a festményeket, amelyek körülvesznek bennünket a kiállító teremben. Hatásukban – mind egyesével, mind együttes összességükben – líraiak, hangulatukban tünékenyek és szelídek. A kiállított festmények többsége akvarelltechnikával készült. Az előzőekben leírt hatásokra ez a technika kiválóan képes – és természetesen Molnár Irén kezében, és az ő szemén és lelkén át eredményezi azt a sajátos miliőt, amely a terembe lépőt megérinti. (...)

Preferált témái közül első helyre a várost teszem. Az alapvetően városképi-tájképi igénnyel megfestett várost, városrészleteket – ilyenek pl. a református kollégium, a vár, vagy a vár Bodrog-parti látképbe rendezve, a református templom, vagy a különböző, beazonosított vagy beazonosítható utcák, házak és kapuk.

Második helyre újra a város kerül – de már mint ürügy és ürügy-voltát mind a címek, mind a teljes témamegfogás igazolja. Azokra a képekre gondolok, amelyek bár látképi alapból indulnak, de nem direkt-tárgyiak, hanem elvontak – átlépnek egy még érzékibb-költőibb szférába. Ezek például a *Káprázat*, *Alkonyat*, *Csend*, vagy a *Verőfényben*. És feltétlenül ki kell emelnem az *Összeomlás*-sorozatot: itt a látványmotívum teljesen háttérbe szorul. A színek-formák és rendezettségük témakifejező absztrakcióvá lényegülnek a festői rendszerben. Emberalak igen ritkán szerepel a városképi részleteket ábrázoló műveken; ahol pedig megjelenik – mint a *Várákozás* vagy a *Bolyongás* címűben –, ott a téma már megint nem a város, hanem egy-egy érzéki-gondolati tartalom. (...)

Az illusztrációk Molnár Irén művészetében jelentős szerepet játszanak. (...)

Molnár Irén helyét az észak-magyarországi, vagy szorosabban véve borsod-zempléni festők között Mazsaroff Miklós, Zsignár István, Seres János mellett látom. Erre a festői körre jellemző az a tájjal kialakított és a műveikből a nézőre visszasugározott bensőséges viszony, amely a kiállító művész képeiben is megérint bennünket.”

Sándor Zsuzsa festőművész

(*Áttűnő színek és fények. Molnár Irén művészete. Sárospatak, A Művelődés Háza, 2001*)

MÁTYÁS-HÁZ TÉLEN

2011 AKRIL / FAROST 51x71 CM

„Molnár Irén a klasszikus »plein air« festészet hagyományainak folytatója.”

„Leggyakrabban akvarellal dolgozik, de kedvenc témájánál, a városnál maradva, szívesen kirándul más technikákat alkalmazó festészeti világba is. Kiállított táblaképeinek gerincét most is az akvarellek alkotják. Frissességükkel, leheletkönnyű festői letéteikkel mindig elvarázsolják a nézőket. Gyakran Sárospatak festőjeként emlegetik, köszönhetően témaválasztásának. Finom érzékenységgel ábrázolja a település intim részleteit, kis utcáit, tereit, hangulatos épületeit. A közönség számára újdonság erejével hatottak azok a különböző méretű olajképei, amelyeken szélesebb perspektívában tekintett szeretett városára.”

Bordás István, a Sárospataki Képtár vezetője

(Mai sárospataki képzőművészek kiállítása Nagybányán és Sárospatakon. Zempléni Múzsá, 2015. V. szám)

ZEMPÉNI HEGYEK TÉLEN

2023 AKRIL/VÁSZON 70x100 CM

*„Molnár Irén igazi kolorista.
(Már főiskolás koromban csodáltam képeit.)”*

*„A könnyed, gyors ecsetjárás, a tiszta-friss impresszió,
különösen a meleg színek csengése valóban gyógyító hatású.”*

Sipos Endre képzőművész, művészetfilozófus
(Kötődések, Pál Gyula Terem, Nyíregyháza, 2023)

TÉL A KAZINCZY UTCÁN

2017 AKVARELL/PAPÍR 68X48 CM

*„Molnár Irén, ahogyan gyakran nevezik, Patak festője,
s nála a város felismerhető témaként jelenik meg.”*

„Ő a tereket, épületeket, a térben megjelenő formákat szemléli, s alkot belőlük a vásznon egy különös, új világot. Nem a felismerhetőség azonban az, ami az ő esetében érdekes. Nem a templom gótikus pilléreivel, nem a kollégium, nem a régi főutca, azaz a mai Kossuth utca beazonosítása. Ha a képeit nézzük ugyanis, továtúnik a konkrét tér-idő. Molnár Irén festészete messze túl van azon, hogy a ráismerés okozza a látás örömét, s nála pontosan érzékelhető az, ahogyan az alakzatok elhalványulnak a színhatások elementáris, érzéki élménye mögött. Ezúttal csak két jelenséget emelnék ki, amelyeket érdemes megfigyelni. Először is a hullámozó, álomszerű jelleg, amelyben a látvány nem statikus, hanem dinamikus, mozgó hatású, anélkül, hogy magát a mozgást ábrázolná. Nem egy állóképszerű, változhatatlan konzervváros, nosztalgia-Zemplén jelenik itt meg, hanem egy a szemünk előtt újra- és újrateremtődő épített és természeti táj. Nem véletlen azonban, hogy a legtöbb képen az emblematisztikus épületek a növényi világ háttereként mutatkoznak, a fák színfoltjai előtérként rajzolódnak ki, mintegy a dologi és az élő szerves kapcsolatát, összefonódását érzékeltetve.”

Lapis József irodalomtörténész

(A P'Art műhely kiállítása, Újbásta Rendezvénycentrum, Sárospatak, 2020)

NAGY BÉLA

2009 PASZTELL/PAPÍR 70x50 CM

„Amikor csak teheti, alkot és alkot.”

„A kiállításon bemutatásra kerülő képek Patak arculatát hozzák elénk. A színek és a fények bűvöletét. De ez a fény tovább jön felénk, szívünkbe, lelkünkbe. Így nemcsak az épületeket látjuk, hanem benne az emberi életeket, sorsokat. Életre kelnek a képek, az emlékek hosszú sora, örömök, bánatok, szerelmek.

Református Kollégium – iskolai évek, történelmi múlt, számomra:
hány ezerszer léptem be a történelmi falak közé.

Kazinczy utca – Újszászy-ház. Szinte nyílik a kapu, kilép Kálmán bácsi.
Előttünk vannak a népfőiskolások, a Nagydiófa. Emlékek hosszú sora.

Iskolakert – találkozások, szerelmek, kollégiumi évek.

Református templom – istentiszteletre menők, hív a harang, diplomaosztók, ünnepi istentiszteletek.

Bazilika – Árpádházi Szent Erzsébet, körmenetek, pünkösdi ünnepek.

Rákóczi vár – Történelmi múlt, Rákócziak, Lorántffy Zsuzsanna hímez a lányokkal, látjuk
az Alkotóotthon alkotóit, a Zempléni Művészeti Napok, halljuk a zenét.

Bodrog – Zempléni táj.

Mind-mind üzen. Ez Patak lelke. Molnár Irénke festményei Patak lelkét a hely szellemét hozza felénk.
Ha hagyjuk magunkban ezt a hangot megszólalni, akkor átérezzük minden egyes képnek az üzenetét...

Mai világunkban sokan vitatkoznak azon, vajon ki is a kortárs alkotó. Sokan csak az absztrakt alkotásokat tekintik annak. Én azt hiszem, hogy az a kortárs festő, alkotó, aki a kortárs nézőknek képes művein keresztül üzenetet átadni. Mindegy, hogy absztrakt, vagy tájkép-, vagy portréfestő,
mert mind más-más üzenet átadására alkalmas.”

Pocsainé Eperjessy Eszter lelkész, etnográfus

(Molnár Irén festőművész kiállítása, Szent Erzsébet Ház, Sárospatak, 2023)

BODROG-PART ŐSZEL

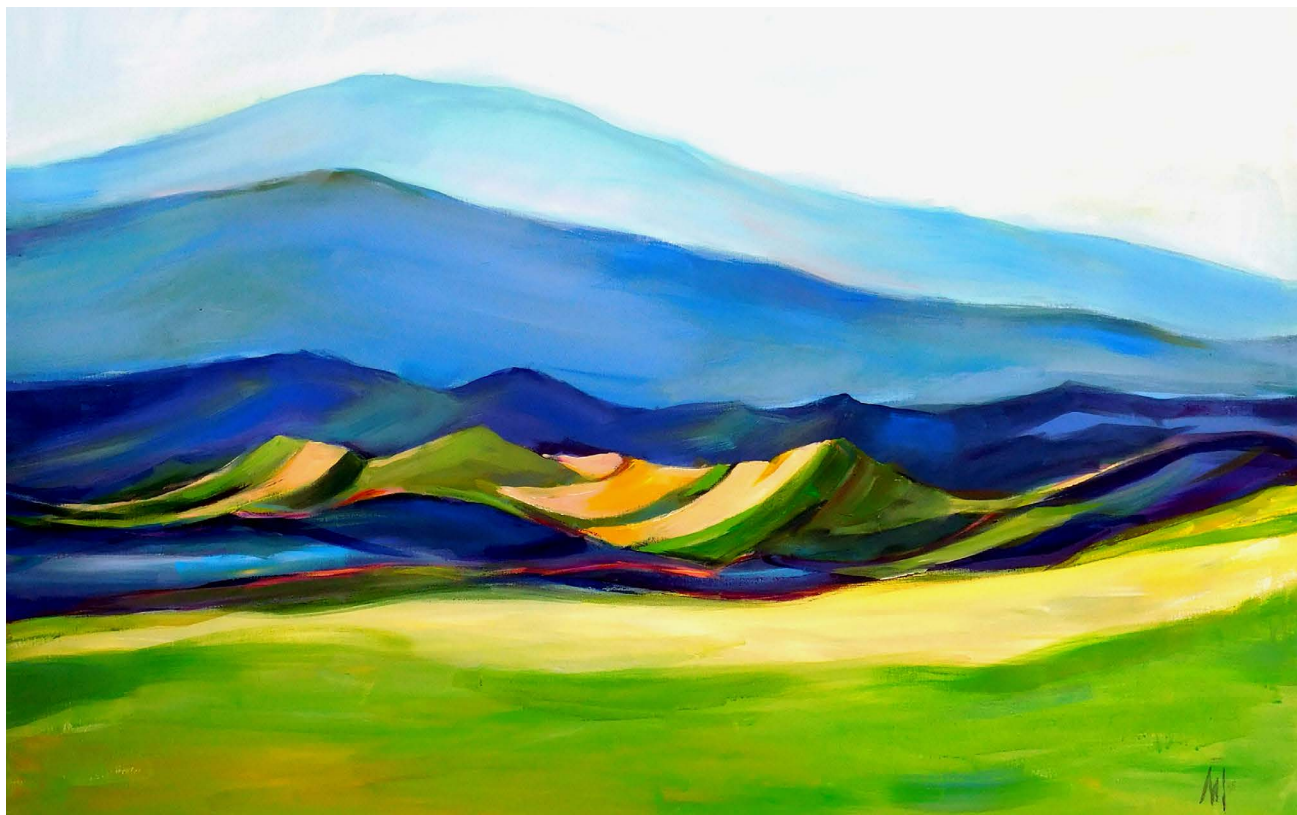
1994 AKVARELL/PAPÍR 44x64 CM

*„Hosszú idő óta lehetővé teszi, hogy
bepillanthassunk abba a világba, amelyben élünk...”*

„...amelyet látunk, vagy amelyet időnként talán nem veszünk észre, de az ő segítségével, művészetével, Istentől kapott képességeinek kamatoztatásával mindannyiunk számára elérhetővé és érthetővé formálódik. Képeivel élővé teszi a várost, láthatóvá a pillanatot, az állandóságot, az örököt és a változást.”

Bereczkei Miklós plébános

(Molnár Irén festőművész kiállítása, Szent Erzsébet Ház, Sárospatak, 2023)

ZEMPLÉN I.

2023 AKRIL/VÁSZON 80x120 CM

„INSPIRÁCIÓ”

„Molnár Irén festőművész 2023 tavaszán nagyszabású kiállítást rendezett a sárospataki Szent Erzsébet Ház galériájában.

A klasszikus technikák és Molnár Irénre jellemző akvarell, olaj-vászon, a várost ábrázoló emblemikus művek mellett a művész grafikai munkákat is kiállított. Illusztrációkat és tussal, illetve vegyes technikával készült gesztusképeket.

Számomra ezek az absztrakt, nonfiguratív gesztusok is nagyon inspiráló képi üzenetek voltak.”

feLL képzőművész

FALAK II.

2005 PASZTELL/PAPÍR 64x44 CM

KÉPEK KÜSZÖBÉNÉL

Molnár Irén képei előtt

*

Szemem világló reggelén
reám vetült egy puha fény.
Színeket hozott, ragyogott,
Megmutatta, hogy hol vagyok.
Fák és házak csendes násza,
utcák derűs eszterlánca.
Lombokban bűvó levelek,
Házakban rejlő emberek.
Fuvallatra levél hullna,
Koppintásra kapu nyílna.
Népes a kép, nincsen titok,
Földtől éig minden nyitott.

*

Öröm ösvény, szelíd vadon,
Fehér lélek barna havon.
Gyerekfüvek, apódombok,
Sógor ágak, szomszéd lombok.
Bomló szirom báli ruhák,
Szín asszonyság várja urát.

*

Várra szálló lángos pára,
Testet védő lombos bástya.
Kívül csata, itt bent béke,
Szeretet a lélek éke.
Ágakra omló tónusok,
Súlytalan lengő trónusok.
Kicsi győzködik a nagyon,
Minden ízében hatalom.

Szeretettel jegyzé: Nádas Lajos testipásztor

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

VÁROS

Verőfényben	1994	akvarell/papír	44×64 cm
Borostyán	1998	akril/farost	68×84 cm
Mátyás-ház télen	2001	akril/ farost	51×71 cm
Tolcsva	2011	akril/vászon/karton	70×100 cm
Gortvay-ház	2003	akvarell/papír	42×62 cm
Kollégium eső után	2004	olaj/farost	60×80 cm
Kádár Kata utca	2007	akril, farost	50×70 cm
Alkonyat	2007	akril/farost	70×70 cm
Házfalak I.	2007	akril/vászon	20×50 cm
Házfalak II.	2009	vászon/ akril	20×50 cm
Kollégium kora ősszel	2009	olaj/farost	59×79 cm
Áprilisi fények	2010	vászon/akril	50×100 cm
Öreg házak	2010	vászon/akril	50×100 cm
Szent Erzsébet út	2011	akvarell/papír	44×64 cm
Kossuth utca télen	2013	akvarell/papír	49×69 cm
Szent Erzsébet utca télen	2013	vászon/akril	80×80 cm
Délután (Újszászy-ház)	2016	akril/vászon	70×50 cm
Kék ház	2017	akvarell/papír	70×50cm
Pataki gótika	2017	akvarell/papír	57,5×37,5 cm
Havazás	2017	pasztell/papír	45×58cm
Kazinczy utca	2018	akril/vászon	60×80 cm
Retel utca	2018	akril/vászon	70×50 cm
Mudrány felől	2018	akril/vászon	60×80 cm
Lila ház	2019	o akril/vászon	60×80 cm
Szent Erzsébet templom	2019	akril/vászon	60×80 cm
Református templom	2020	akril/vászon	60×60 cm
Gimnázium télen	2019	akril/vászon	50×70 cm
Hercegkúti templom estefelé	2024	akril/vászon	70×85 cm
Patak a Megyer hegyről	2024	akril/vászon	70×100 cm

PORTRÉK

Önarckép	1973	kréta/papír	
Gyuri bácsi	1978	kréta/papír	
Fiú	1982	rajzzsén/papír	92×62 cm
Zsuzska alszik	1985	kréta/papír	28×40 cm
Alkotás közben (Tóniék)	1985	pasztell/papír	50×70 cm
Zsuzska 2.	2008	pasztell/papír	64×44 cm
Zsuzska	2009	akril/farost	35×107 cm
Nagy Béla	2009	pasztell/papír	70×50 cm
Édesanyám	2009	pasztell/papír	64×44 cm
Kovács Laci	2009	pasztell/papír	64×44 cm
Novákovits Pista	2009	pasztell/papír	64×44 cm
Pityu	2009	pasztell/papír	64×44 cm
Szombat délelőtt	2009	akril/farost	103×95 cm
Eszter	2010	pasztell/papír	61,5×48 cm
Laca	2024	pasztell/papír	64×48 cm
Mátyás Péter	2024	pasztell/papír	64×44 cm
Töprengés (Apám)	2024	pasztell/papír	64×48 cm
Laci	2024	pasztell/papír	64×48 cm

TERMÉSZET

Bodrog-part ősszel	1994	akvarell/papír	44×64 cm
Felvidéki táj	2001	olaj/vászon	50×60 cm
Orgonák	2008	akvarell/papír	70×50 cm
Sárga íriszek	2013	akvarell/papír	70×50 cm
Lila íriszek	2013	akvarell/papír	70×50 cm
Virágzó gesztenyefa	2013	akril/vászon	80×80 cm
Zempléni táj	2013	pasztell/papír	37×60 cm
Bodrog-part télen	2017	pasztell/papír	45×65 cm
Zemplén	2019	akril/vászon	40×80 cm
Pipacsok	2021	akril/vászon	50×70 cm
Bodrog ködben	2022	akril/vászon	80×100 cm
Zempléni hegyek télen	2023	akril/vászon	70×100 cm
Zemplén I.	2023	akril/vászon	80×120 cm
Bodrog-part	2023	akril/vászon	70×100 cm
Zemplén III.	2024	akril/vászon	70×90 cm
Zemplén IV.	2024	akril/vászon	70×100 cm
Zemplén V.	2024	akril/vászon	70×100 cm
Tokaj felé	2023	akril/vászon	70×100 cm
Bodrog	2024	akril/vászon	70×100 cm
Tükröződések	2024	akril/vászon	80×120 cm

ILLUSZTRÁCIÓK, EGYEBEK

Isten báránykái (B. Hrabal) illusztráció	1990 akvarell/papír	45,5×35 cm HOMKGY
Hóvirágünnep (B.Hrabal) illusztráció	1990 akvarell/papír	45,5×35 cm HOMKGY
Jólinformáltak	1994 pasztell/papír	M:54,4 cm HOMKGY
Bolyongó	2001 akvarell, papír	48×48 cm
Omlás	2001 akvarell/papír	61×44 cm
Csend	2001 akvarell/papír	62×37 cm
Harangszó	2002 akvarell/papír	49×65 cm
Falak I.	2005 pasztell/papír	64×44 cm
Falak II.	2005 pasztell/papír	64×44 cm
Történet	2010 vegyes technika/papír	64×44 cm
Ők ketten	2011 akvarell/papír	64×44 cm
Leskelődők	2012 akvarell/papír	21×70 cm
Harangszó	2002 akvarell/papír	49×65 cm
In memoriam Radnóti	2014 pasztell/papír	44×64 cm

RAPID NYOMDA.HU KFT.
SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
TOKAJ-HEGYALJA EGYETEM
SÁROSPATAK ÉS KÖRNYÉKE TURIZMUSÁÉRT EGYESÜLET